Nimi: Käsihygienian toteutuksen periaatteet
Versio: 2
Laatija: Porvali, Tiina
Hyväksyjä: Paula Hiljanen, 11.9.2026 15:01
Voimassaoloaika: 11.9.2027
Dokumentin tyyppi: Toimintaohje

Käsihygienian toteutuksen periaatteet

Kaikkia asiakas- ja potilaskontakteissa olevia henkilöitä kaikissa Keusoten sosiaali-ja terveyspalveluiden yksiköissä sitoo seuraavat käsihygienian periaatteet:

1. Koruttomuus

Kaikki käsikorut **kaikilla ammattiryhmillä** ovat kiellettyjä liikkuessa samoissa tiloissa potilaiden tai asiakkaiden kanssa kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluiden yksiköissä! Jos teet etätyötä terveyaseman tiloissa, tulee käsien olla koruttomat.

Korut levittävät mikrobeja ja estävät käsihuuhdehieronnan toteutumista ja vaikutusta.

2. Lyhyet, luonnolliset kynnet

Kynnen alla on paljon mikrobeja. **Kynsien tulee siksi olla mahdollisimman lyhyet.** Kynnen pituuden voit tarkistaa katsomalla kämmen puolelta sormia; riittävän lyhyet kynnet eivät näy sormen päiden takaa.

Luonnolliseen kynteen ei tartu mikrobit siten kuin mm. kynsilakkaan tai vierasesineisiin kynsissä (geeli- tai rakennekynnet). Alkoholi tekee lakan ja vierasesineiden pinnan huokoiseksi, jolloin mikrobit tarttuvat niihin erityisesti. Alkoholi ei tällöin pysty puhdistamaan pintaa, jolloin kynnet levittävät mikrobeja. Kynsiin voi myös muodostua biofilmiä, joka suojelee mikrobeja alkoholin vaikutuksilta. Geeli- tai rakennekynnet ovat yleensä myös pitkät, mikä heikentää entisestään käsihygieniaa. Näin ollen **kynsien tulee olla kaikilla ammattiryhmillä luonnolliset ja lyhyet!**

3. Terve iho

Terve iho on työntekijän paras suojamuuri mikrobeja vastaan. Ihoa kannattaa hoitaa ja rasvata säännöllisesti, jotta iho pysyy kunnossa ja säilyttää normaalin kosteustasapainonsa. Kuivaan tai ihottumaiseen ihoon tarttuu enemmän mikrobeja kuin hyväkuntoiseen ihoon.

Ihorikoissa ja haavoissa on moninkertainen määrä mikrobeja. Jos sinulla on laajoja tai kroonisia ihorikkoja, käänny työterveyden puoleen avun saamiseksi. Jos sinulla on haava käsissäsi, tulee arvioida voitko työskennellä tehtävässäsi turvallisesti. Käsihuuhde kirvelee pienissä ihorikoissa, mutta käytä huuhdetta silti. Alkoholihuuhde tappaa mikrobeja haavaltasi ja on täten turvana sinulle ja asiakkaallesi.

4. Oikea käsihuuhdehieronta

Käsihuuhteen käyttö poistaa ja tappaa väliaikaisen mikrobiflooran iholta eli sen mikä iholle siirtyy koskettaessamme paikkoja ja ihmisiä. **Riittävä määrä (3-5 ml) huuhdetta tappaa mikrobit kokonaan. Pienempi määrä huuhdetta jättää iholle mikrobeita**, jolloin kädet voivat levittää niitä asiakkaaseen ja potilaaseen aiheittaen esimerkiksi tulehduksen tai hengitystieinfektion.

Nimi: Käsihygienian toteutuksen periaatteet
Versio: 2
Laatija: Porvali, Tiina
Hyväksyjä: Paula Hiljanen, 11.9.2026 15:01
Voimassaoloaika: 11.9.2027
Dokumentin tyyppi: Toimintaohje

Ota riittävästi huuhdetta (**=2 painallusta**) ja hiero käsiä oikealla tekniikalla riittävän pitkään. **Uudes sa tekniikassa hieronta-aika on vähintään 15 sekuntia keskittyen hieronnassa erityisesti sormenpäihin**, jotka ovat tärkein työkalumme ja likaisin paikka käsissämme. 15 sekunnin hieronnan jälkeen kädet ovat edelleen kosteat, mutta niiden kanssa on turvallista työskennellä, koska desinfektio on tapahtunut. Jos käytät vanhaa tekniikkaa, hiero kädet kuivaksi asti noin 30 sekunnin ajan. Hiero kädet kuivaksi asti myös, jos käytät desinfektion jälkeen suojakäsineitä, tai käsien täytyy muusta syystä olla täysin kuivat, ennen kuin jatkat työskentelyä. Jos hierot kädet kuiviksi, varo ettet kosketa hieronnan aikana enää desinfioimatonta aluetta (esimerkiksi nostamalla käsihuuhdetta lopuksi käsivarsiin).

Hierontatekniikka

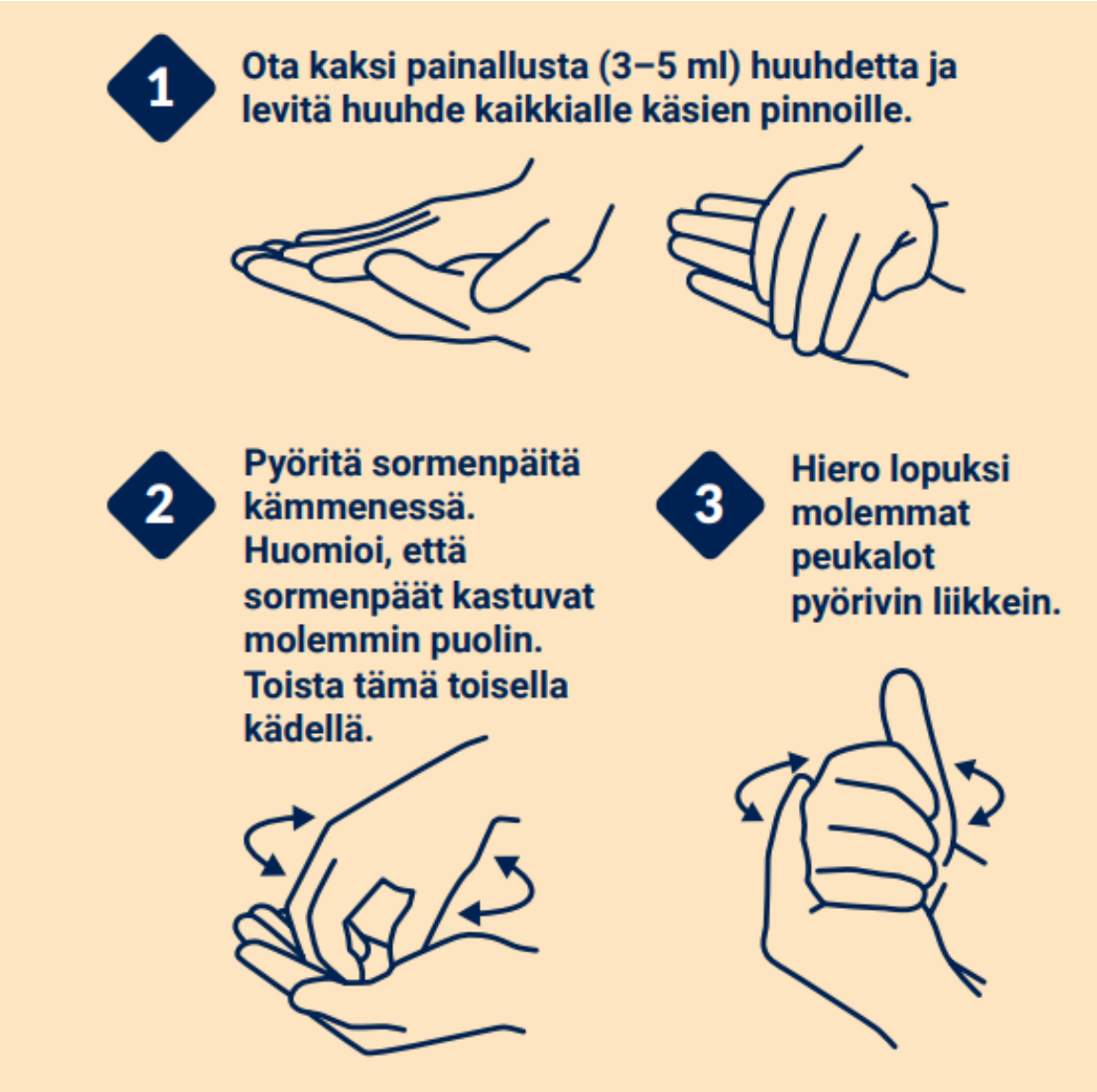

5. Käsihuuhteen käytön tilanteet potilas- ja asiakastyössä

Nimi: Käsihygienian toteutuksen periaatteet
Versio: 2
Laatija: Porvali, Tiina
Hyväksyjä: Paula Hiljanen, 11.9.2026 15:01
Voimassaoloaika: 11.9.2027
Dokumentin tyyppi: Toimintaohje

Neljä muistisääntöä hyvään käsihygieniaan

Käsihygienia koskee kaikkia työntekijöitä, jotka työnsä puolesta liikkuvat potilaita hoitavissa yksiköissä.

Potilas- ja asiakaskontaktien lisäksi käsihuuhdetta tulee käyttää mm. lääkkeitä käyttökuntoon saattaessa, lääkkeitä jaettaessa, hoitotarvikevarastoon tai puhtaille suojain- tai tarvikelaatikoille mentäessä, huuhteluhuoneessa likaiselta puolelta siirryttäessä puhtaalle puolelle, ruokaa jaettaessa, ennen suojainten pukemista jne.

6. Vesi-saippuapesu

Vesi-saippua pesua ei ole tarve tehdä kuin tietyissä tilanteissa:

- Töihin tullessa
- Töistä lähtiessä
- WC:ssä käynnin jälkeen
- Ennen ruokailua
- Kun kädet ovat näkyvästi likaiset
- Oksennus- ja/tai ripulipotilaan hoitamisen jälkeen.

Saippua kuivattaa ihoa ja vie käsihuuhteen hyviä hoitavia ainesosia pois iholta. **Jos käsihuuhde kerrostuu iholle, huuhtele se pois viileällä vedellä pesten**. Muista kuivata kädet huolellisesti, jotta kosteus käsissä ei laimenna käsihuuhdetta.

Vesi-saippuapesu ei ole riittävä puhdistamisen muoto yksinään. Muista hieroa käsihuuhdetta käsiin pesun ja huolellisen kuivauksen jälkeen.

Tulosta yksikköösi käsihygieniajuliste: A3-Keusoten käsihygienia-juliste